

Fer visible l'invisible: l'escoltisme com a eina de prevenció de l'abús sexual infantil

Escoltes Catalans promou la formació dels equips de caps per la prevenció i gestió d'abusos sexuals, una realitat que afecta 1 de cada 5 menors.

Laia Gallardo i Marta Albi

PROJECTE ASI - GESTIÓ I PREVENCIÓ D'ABUSOS SEXUALS A INFANTS I JOVES D'ESCOLTES CATALANS

L'abús sexual infantil (ASI) ha estat, i segueix sent, un tema tabú a molts àmbits de la societat, però això no significa que aquesta realitat tingui menys importància o presència a la nostra quotidianitat. L'Organització Mundial de la Salut afirma que un de cada cinc menors són víctimes d'abús sexual abans dels 17 anys. Per altra banda, les Nacions Unides valoren que el 80% de les persones amb discapacitat intel·lectual han patit una situació d'abús sexual durant la seva vida. Contràriament al que majoritàriament es pensa, la gran majoria succeeixen en l'àmbit intrafamiliar i l'entorn de confiança de l'infant o jove. A més, un 90% dels casos no ho diran durant la infància ni tindran adults al seu entorn preparats per detectar-ho, i un 60% no rebran mai ajuda.

Per això, Escoltes Catalans, com a entitat educativa integrada per més de 3.500 infants i joves de 6 a 18 anys i en cohe-

ACTIVITAT D'UN GRUP AGRUPAMENT ESCOLTA

rència amb els nostres valors i amb la defensa dels drets de la infància, apostem per un treball prioritari de prevenció i gestió dels abusos sexuals infantils.

Els agrupaments tenen un gran potencial pel que fa a la prevenció dels ASI per tot el treball pedagògic i educatiu que duem a terme. Cal, també, tenir en compte que són espais de confiança per als infants i joves, i això pot generar revelacions que comencin a trencar el silenci. Els vincles de confiança

que es poden crear amb l'equip de caps augmenten la probabilitat que un infant o jove verbalitzi situacions de maltractament i/o abusos a persones que percep com a properes i que, a la vegada, estan en la situació d'ajudar-les.

Al mateix temps, però, hem de ser conscients que les activitats que es realitzen poden tenir riscos si hi ha un abús de confiança o els límits no queden clars. És per això que és del tot imprescindible que les persones

que participem d'un agrupament escolta siguem conscients de com fer una bona prevenció i evitar les situacions de risc, així com hem de ser capaces de detectar indicis i d'actuar correctament davant la revelació d'una situació d'abús sexual infantil, tenint clars els circuits d'actuació i els recursos que tenim a l'abast.

Començar a treballar en aquesta línia ha estat tot un repte per Escoltes Catalans i ha implicat molts esforços i recursos destinats a l'objectiu que els agrupaments esdevinguin espais de protecció per als infants i joves que hi participen. S'han dut a terme formacions, s'han creat recursos i s'ha treballat de la mà d'expertes com la Fundació Vicki Bernadet i SidaStudi, tant per la gestió de casos com per a poder fer una prevenció dels ASI de qualitat.

Aquest treball va iniciar-se arran de l'actualització del Protocol de prevenció d'abusos sexuals infantils en l'àmbit de l'educació en el lleure a Catalunya aprovat a l'abril de 2020 per la Direcció General de Joventut (DGJ). A partir d'aquesta iniciativa la DGJ va organitzar formacions per a les caps i monitores de les entitats de lleure. És necessari però, seguir formant a les caps, generar recursos per a treballar la prevenció, aportar especialistes per acompanyar la gestió dels casos i visibilitzar tant el treball que s'està fent com també l'obligació que tenim les entitats de lleure d'aplicar el protocol, posant en valor la nostra tasca perquè arribi a totes les famílies.

Creiem que aquest treball ha d'anar molt més enllà, per

això necessitem recursos pedagògics, econòmics i personals per poder abordar aquesta temàtica a l'entitat. És per això que reclamem a l'Administració Pública que faci una aposta ferma en aquesta línia i destini recursos al treball per la prevenció i gestió dels abusos sexuals infantils.

Cal que des dels agrupaments es previnguin els ASI i per aconseguir-ho cal que es pugui garantir una formació continuada de les caps i cal que tinguem eines per a comunicar a les famílies i al nostre entorn quin treball estem fent i quina importància té.

Hem de ser capaces de detectar els ASI durant la nostra activitat i per això necessitem també formar-nos en aquest aspecte, per tenir les eines i coneixements per poder argumentar quan una conducta socialment acceptada és inadequada o quan hi ha indicis d'un possible abús a un infant, sense que aquest ens ho expliciti.

És necessari que la gestió dels casos es faci amb l'acompanyament de professionals, és

més, apostem per una professionalització de la gestió dels casos d'ASI a les entitats de lleure, per tal de tenir una comunicació adequada amb les famílies, per poder realitzar correctament una intervenció educativa o fins i tot aportar suport emocional a totes les persones implicades, tant si ha comès l'abús, com si l'ha rebut, així com a les persones que el gestionen. És important també que hi hagi professionals disponibles per quan la intervenció va més enllà d'allò que podem fer des dels agrupaments, com podria ser l'atenció psicològica.

Així doncs, l'abordatge dels ASI ha de ser una aposta política i social on tots els agents que estem en contacte amb els infants tinguin els recursos necessaris per a fer la prevenció i per a dur a terme una gestió adequada dels possibles casos. A més, és clau també que es faci un treball de sensibilització i educació a tota la societat per tal de trencar el tabú i responsabilitzar-nos a tots i totes de la protecció de la infància. ♀♂

ACTIVITAT D'UN GRUP AGRUPAMENT ESCOLTA